

Reduction in liver transplant wait-listing in the era of direct-acting antiviral therapy

J.A. Flemming, W. Ray Kim, C.L. Brosgart, N.A. Terrault

Hepatology 2017;65:804-812

Τα νεότερα φάρμακα για την ηπατίτιδα C (direct acting antivirals, DAA) τα οποία έχουν λάβει πρόσφατα έγκριση για χρήση σε ασθενείς με ρήξη της αντιρρόπησης, σχετίζονται με βελτίωση της ηπατικής λειτουργίας. Στην παρούσα εργασία γίνεται ανάλυση στις διαχρονικές μεταβολές στα ποσοστά ένταξης σε λίστα ηπατικής μεταμόσχευσης με στόχο την αναζήτηση τυχόν επίδρασης της θεραπείας με DAAs. Η μελέτη αυτή βασίστηκε στη βάση δεδομένων Scientific Registry of Transplant Recipients του Καναδά κατά την περίοδο 2003 - 2015.

Καταγράφηκαν συνολικά 47591 ενήλικες ασθενείς που εντάχθηκαν σε λίστα αναμονής για ηπατική μεταμόσχευση λόγω HCV, HBV και NASH. Η ένδειξη για ηπατική μεταμόσχευση ορίστηκε ως μη αντιρροπούμενη κίρρωση εφόσον το MELD score ήταν ≥ 15 ή όταν υπήρχε ηπατοκυτταρικός καρκίνος (ΗΚΚ). Διακρίθηκαν τρεις περίοδοι: η περίοδος της ιντερφερόνης (2003-2010), η περίοδος των αναστολέων πρωτεασών (2011-2013) και η περίοδος των απευθείας δρώντων αντικών (2014-2015).

Παρατηρήθηκε μείωση στα ετήσια ποσοστά ένταξης σε λίστα μεταμόσχευσης λόγω μη αντιρροπούμενης κίρρωσης κατά 5% στην εποχή των αναστολέων πρωτεασών ($P=0.004$) και 32% στην εποχή των DAA ($P<0.001$), συγκρινόμενα με την εποχή της ιντερφερόνης. Παρατηρήθηκε επίσης μείωση στα ποσοστά ένταξης σε λίστα μεταμόσχευσης λόγω HBV στην εποχή των αναστολέων πρωτεασών (-17%, $P=0.002$) και στην εποχή των DAAs (-24%, $P<0.001$). Αντίθετα, τα ποσοστά ένταξης σε λίστα μεταμόσχευσης λόγω NASH αυξήθηκαν κατά 41% στην εποχή των αναστολέων πρωτεασών ($P<0.001$) και κατά 81% στην εποχή των DAAs ($P<0.001$).

Τα ποσοστά ένταξης στη λίστα μεταμόσχευσης για ΗΚΚ αυξήθηκαν και στους δύο πληθυσμούς ασθενών με HCV και NASH τόσο στην εποχή των αναστολέων πρωτεασών όσο και στην εποχή των DAAs ($P<0.001$), ενώ παρέμειναν σταθερά στους ασθενείς με HBV ($P>0.05$).

Συμπερασματικά, ο ρυθμός ένταξης σε λίστα μεταμόσχευσης σε ασθενείς με HCV λοίμωξη και ρήξη της αντιρρόπησης μειώθηκε σε ποσοστό μεγαλύτερο του 30% στην εποχή των DAAs. Μεγαλύτερη μείωση αναμένεται με την αύξηση του ελέγχου, της πρόσβασης στην ιατρική φροντίδα και στα DAAs.

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/hep.28923/full>

Νικόλαος Κ. Γατσέλης
Επίκουρος Καθηγητής Παθολογίας